

U S T A W A

z dnia..... 2025 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych

Art. 1. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, 340, 620, 680, 1022 i 1074) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) 23% podstawy opodatkowania – w przypadku:

- a) banku krajowego, banku zagranicznego i instytucji kredytowej w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 17 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej,
- b) podatkowej grupy kapitałowej, w skład której wchodzi bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, w części, w jakiej pozostają przychody tego banku do sumy przychodów spółek wchodzących w skład tej podatkowej grupy kapitałowej.”;

2) w art. 25 po ust. 1g dodaje się ust. 1h w brzmieniu:

„1h. Przy ustalaniu zaliczek na podatek podatkowej grupy kapitałowej w przypadku, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. b, stosuje się proporcję określoną w tym przepisie, przy czym przy ustalaniu zaliczek wpłacanych w uproszczonej formie na zasadach określonych w ust. 6 albo 6a uwzględnia się przychody osiągnięte w roku poprzedzającym dany rok podatkowy o dwa lata.”;

3) po art. 38a dodaje się art. 38aa i art. 38ab:

„Art. 38aa. Stawka, o której mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3, wynosi:

1) 30 % w roku podatkowym rozpoczynającym się w:

- a) 2026 r.,
- b) 2027 r. – w przypadku gdy rok podatkowy podatnika utworzonego przed dniem 1 stycznia 2026 r. nie rozpoczął się w 2026 r. albo rozpoczął się w 2026 r. i łączny dotychczasowy okres opodatkowania stawką 30 % trwał krócej niż dwanaście kolejnych miesięcy kalendarzowych,
- c) 2028 r. – w przypadku gdy rok podatkowy podatnika utworzonego przed dniem 1 stycznia 2026 r. nie rozpoczął się w 2026 r., lecz rozpoczął się w 2027 r. i

łącny dotychczasowy okres opodatkowania stawką 30 % trwał krócej niż dwanaście kolejnych miesięcy kalendarzowych;

- 2) 26 % w roku podatkowym:
 - a) rozpoczynającym się w 2027 r. – w przypadku podatnika utworzonego po dniu 31 grudnia 2026 r.,
 - b) następującym bezpośrednio po roku, w którym zastosowano zgodnie z pkt 1 stawkę podatku w wysokości 30 % – w przypadku podatnika utworzonego przed dniem 1 stycznia 2026 r.,
 - c) kolejno następującym po roku określonym w lit. b – w przypadku gdy łączny dotychczasowy okres opodatkowania stawką 26% trwał krócej niż dwanaście kolejnych miesięcy kalendarzowych.

Art. 38ab. Podatnicy, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3, wpłacający zaliczki w formie uproszczonej na zasadach określonych w art. 25 ust. 6 albo 6a, są obowiązani do wpłaty tych zaliczek w wysokości kwoty określonej zgodnie z tymi przepisami:

- 1) podwyższonej o 57,9 % – w przypadku zaliczek dotyczących roku podatkowego, w którym stosują stawkę podatku w wysokości 30 %;
- 2) podwyższonej o 36,8 % – w przypadku zaliczek dotyczących roku podatkowego, w którym stosują stawkę podatku w wysokości 26 %;
- 3) obniżonej o 23,3 % – w przypadku zaliczek dotyczących pierwszego roku podatkowego, w którym stosują stawkę podatku w wysokości 23 %, przy czym zaliczkę tę obniża się o 21 %, jeżeli podatnik ustalał kwotę zaliczek miesięcznych za ten rok podatkowy zgodnie z zasadami określonymi w art. 25 ust. 6 albo 6a uwzględniając podatek należny wynikający z zeznania złożonego w roku poprzedzającym ten rok podatkowy o dwa lata;
- 4) obniżonej o 11,5 % – w przypadku zaliczek dotyczących drugiego roku podatkowego, w którym stosują stawkę podatku w wysokości 23 %, przy czym zaliczkę tę obniża się o 23,3 %, jeżeli podatnik ustalał kwotę zaliczek miesięcznych za ten rok podatkowy zgodnie z zasadami określonymi w art. 25 ust. 6 albo 6a uwzględniając podatek należny wynikający z zeznania złożonego za roku podatkowy, w którym podatnik stosował stawkę podatku w wysokości 30 %;
- 5) obniża o 11,5 % – w przypadku zaliczek dotyczących trzeciego roku podatkowego, w którym stosują stawkę podatku w wysokości 23%, pod warunkiem, że podstawą

do ustalenia wysokości tych zaliczek jest podatek należny wynikający z zeznania w którym podatnik stosował stawkę podatku w wysokości 26%.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 623) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Podatek wynosi:

- 1) 0,0366 % podstawy opodatkowania miesięcznie;
- 2) 0,0293 % podstawy opodatkowania miesięcznie – w przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4.”;

2) tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:

„Zmiana w przepisach obowiązujących, przepisy epizodyczne i przejściowe oraz przepis końcowy”;

3) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. W 2027 r. stawka, o której mowa w art. 7 pkt 2, wynosi 0,0329 %.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r., z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łućko
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

I. Część ogólna

Od 2022 r. banki w UE odnotowały znaczny wzrost zysków w związku z ożywieniem gospodarczym po pandemii, wzrostem inflacji po inwazji na Ukrainę oraz gwałtownym podwyższeniem stóp procentowych w ramach polityki pieniężnej¹.

Jak podaje GUS, w 2024 r. wynik finansowy netto banków w Polsce wyniósł 42,0 mld zł², co oznacza wzrost o 51,9% rok do roku (w porównaniu do 27,6 mld zł wyniku w 2023 r.).

Jednocześnie, w obliczu dużych deficytów budżetowych i nadzwyczajnej sytuacji polityczno-gospodarczej wiele rządów europejskich zareagowało wprowadzeniem nowych podatków dla banków. Od 2023 r. prawie połowa krajów UE (12 z 27) wprowadziła tego rodzaju nowe podatki, w tym obok istniejących podwyższonych stawek CIT dla sektora bankowego³ (np. w przypadku Hiszpanii, gdzie wprowadzono dodatkową opłatę⁴ obok 30% stawki CIT dla instytucji kredytowych, wyższej od standardowej stawki 25%⁵).

Z drugiej strony, destabilizacja sytuacji politycznej na Wschodzie Europy, wywołana agresją Rosji na Ukrainie, spowodowała bezprecedensową potrzebę systematycznego zwiększania wydatków na obronność w celu modernizacji i rozbudowy polskiej armii. Krajowe wydatki na obronność w 2023 r. wyniosły 3% (były o 75% większe w stosunku do roku poprzedniego), w 2024 r. niecałe 4% PKB, natomiast plan na 2025 r. zakłada 4,7% PKB. Realizacja założeń na kolejny rok oznacza, że w 2026 r. Polska wyda na obronność co najmniej 5% PKB, co nominalnie oznacza ponad 200 mld zł. Skutkuje to koniecznością zapewnienia środków finansowych na pokrycie stopniowego zwiększania wydatków obronnych i liczebności wojska.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności rynkowe i potrzebę zwiększenia wpływów budżetowych dla zapewnienia finansowania bezprecedensowych wydatków na obronność, niezbędnym jest poniesienie dodatkowego ciężaru podatkowego przez grupę podatników uzyskujących na tle obecnej sytuacji bezprecedensowe zyski.

W tym celu wyodrębniono grupę podmiotów zaliczanych do sektora bankowego, pełniących wspólną funkcję w systemie finansowym ze względu na ich znaczenie w procesie obrotu szeroko rozumianym kapitałem. Podmioty te pełnią rolę pośredników

¹ Morgan Maneely, and Lev Ratnovski. "Bank Profits and Bank Taxes in the EU", IMF Working Papers 2024, 143 (2024), dostęp 28 sierpnia, 2025, <https://doi.org/10.5089/9798400281198.001>

² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-finansowe/wyniki-finansowe-bankow-w-2024-r-,5,29.html?contrast=black-white>

³ Morgan Maneely, and Lev Ratnovski. "Bank Profits and Bank Taxes in the EU", IMF Working Papers 2024, 143 (2024), dostęp 28 sierpnia, 2025, <https://doi.org/10.5089/9798400281198.001>

⁴ https://www.ey.com/en_gl/technical/tax-alerts/spain-implements-temporary-bank-levy

⁵ https://administracion.gob.es/pag_Home/Tu-espacio-europeo/derechos-obligaciones/empresas/impuestos/sociedades/info-general.html

finansowych umożliwiając przepływ środków, tj. gromadzenie ich np. w formie depozytów, jak i pozyskanie np. poprzez kredyt czy pożyczkę. Niezależnie od różnic regulacyjnych oraz podstaw prawnych dot. ich funkcjonowania podmioty te realizują tożsame funkcje ekonomiczne - udziału w kreowaniu oraz transferze środków pieniężnych między podmioty spoza sektora finansowego takie jak przedsiębiorstwa, osoby fizyczne, gospodarstwa domowe które, gromadzą i wydatkują środki pieniężne lub poszukują finansowania. Oparcie kryterium wyodrębnienia tej grupy podmiotów o taką funkcję ekonomiczną ma na celu jednolite rozłożenie dodatkowego ciężaru podatkowego na podmioty zyskujące m.in. na wzroście inflacji i podwyższonych stopach procentowych.

W odniesieniu do tej grupy podmiotów dokonano zmian w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.), zwanej dalej „**ustawą o CIT**”, zmierzających do zwiększenia płaconego przez nie podatku. Zmiany te zostały szczegółowo omówione w pkt II poniżej.

Biorąc jednak pod uwagę przejściowy charakter zysków wypracowywanych przez te podmioty zdecydowano o odpowiednim dostosowaniu od 2027 r. obciążenia wynikającego z ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 623), zwanej dalej „**ustawą o ponif**”. Zmiany te będą miały charakter trwały i zostały szczegółowo omówione w pkt III poniżej.

II. Zmiany w ustawie o CIT.

Ustawa (dodawany art. 19 ust. 1 pkt 3; art. 1 pkt 1 nowelizacji) wprowadza zmiany w ustawie o CIT, polegające na podwyższeniu stawki CIT w odniesieniu do podatników będących:

- bankami krajowymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz.1646, z późn. zm.),
- bankami zagranicznymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy– Prawo bankowe
- instytucjami kredytowymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy - Prawo bankowe oraz
- spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 379, z późn. zm.), zwanej dalej „**ustawą o SKOK**”
- podatkową grupą kapitałową (**PGK**) w skład których wchodzi bank krajowy..

W odniesieniu do podmiotów objętych zmianą stawka CIT zostanie (docelowo) podniesiona do 23% podstawy opodatkowania.

W odniesieniu do PGK objętych omawianymi zmianami stawka 23% (albo stawka wynikająca z przepisów epizodycznych) znajdzie zastosowanie do części podstawy opodatkowania takiej PGK określonej w proporcji w jakiej pozostają przychody osiągnięte przez wchodzące w jej skład banki krajowe, do przychodów całej PGK.

Zgodnie z dodawanym przepisem art. 25 ust. 1h (art. 1 pkt 2 nowelizacji) zasada odnosząca się do określania podstawy opodatkowania opodatkowanej wyższą stawką poprzez odniesienie się do propozycji przychodów PGK z udziałem banku krajowego znajdzie zastosowanie również do zaliczek na podatek takiej PGK, w tym do zaliczek uproszczonych.

Ustawa przewiduje także przepisy epizodyczne (dodawany art. 38aa; art. 1 pkt 3 nowelizacji), które nakładają na podatników objętych zmianami wyższą stawkę podatku, co do zasady, na dwa lata podatkowe. Zgodnie z wdrożonym w projekcie założeniem, zasadniczo, w pierwszym roku podatkowym po wejściu w życie projektowanych zmian podmioty nimi objęte zostaną opodatkowane stawką 30%, natomiast w drugim roku podatkowym stawka ta wyniesie 26%.

Ze względu na specyfikę podatników CIT rozróżnić jednak należy dwie grupy podatników objętych zmianą.

Pierwsza grupa podatników to podatnicy, których rok podatkowy jest zbieżny z rokiem kalendarzowym. W przypadku takich podatników projekt przewiduje obowiązek zastosowania 30% stawki w odniesieniu do całego 2026 r., trwającego od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r. (projektowany art. 38aa pkt 1 lit. a). W kolejnym roku podatkowym (zbieżnym z rokiem kalendarzowym) ta grupa podatników będzie opodatkowana 26% stawką (projektowany art. 38aa pkt 2 lit. b). W związku z tym, w przypadku podatników, których rok podatkowy jest zbieżny z kalendarzowym i trwa pełne 12 miesięcy, projektowane przepisy przewidują opodatkowanie 30% stawką w 2026 r. i 26% stawką w 2027 r., a w kolejnych latach (czyli od 2028 r.) zastosowanie znajdą reguły ogóle przewidujące opodatkowanie stawką 23% (projektowany art. 19 ust. 1 pkt 3).

Zgodnie z przyjętą zasadą i przedstawionym powyżej modelowym rozwiązaniem podatek objęty zmianami powinien podlegać opodatkowaniu podwyższonymi stawkami podatku (odpowiednio 30% i 26% stawką) przez okres roku podatkowego trwającego 12 miesięcy kalendarzowych.

Druga grupa podatników to podatnicy, których rok podatkowy nie jest zbieżny z rokiem kalendarzowym. Tzw. ruchomy rok podatkowy w przypadku podatników CIT determinuje przede wszystkim treść projektowanego art. 38aa. Uwzględniając powyższe konieczne było w projektowanym przepisie odesłanie do roku podatkowego „rozpoczynającego się w 2026 r.”. Treść projektowanego art. 38aa pkt 1 lit. a przesądza, że reguła ta nie znajdzie zastosowania do roku podatkowego, który rozpoczął się i nie zakończył przed wejściem w życie tych przepisów (tj. przed 1 stycznia 2026 r.). Oznacza to, że (zgodnie z projektowanym art. 38aa pkt 1 lit. b) podwyższona stawka znajdzie zastosowanie wobec takiego podatnika dopiero z początkiem „pierwszego” roku

podatkowego rozpoczynającego się po wejściu w życie przepisów. W tym „pierwszym” roku podatnik ten będzie opodatkowany 30% stawką, a w „drugim” roku podatkowym rozpoczynającym się bezpośrednio po „pierwszym” roku podatkowym zostanie opodatkowany stawką 26% (zgodnie z projektowanym art. 38aa pkt 2 lit. b). Również w tym przypadku opis ten dotyczy sytuacji typowej, tj. przypadku, gdy rok podatkowy podatnika nie był wprawdzie zbieżny z kalendarzowym, lecz w każdym przypadku trwał „dwanaście kolejnych miesięcy kalendarzowych”.

W celu zapewnienia stosowania równych zasad wobec wszystkich podatników objętych projektowanymi zmianami konieczne było wprowadzenie dodatkowych reguł obejmujących przypadki szczególne, czyli przede wszystkim przypadki, gdy rok podatkowy podatnika trwa krócej albo dłużej niż 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych (projektowany art. 38aa pkt 1 lit. c i pkt 2 lit. c). Należy zaznaczyć, że przepisy te dotyczą specyficznych stanów faktycznych. Można założyć, że w praktyce znajdą one zastosowanie w wyjątkowych i rzadkich przypadkach.

Odrębnie została ukształtowana sytuacja podatników, którzy zostaną utworzeni (rozpoczną działalność) w trakcie 2026 r. albo 2027 r., o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Pierwszy wariant, który należało uwzględnić w odniesieniu do podatników utworzonych przed wejściem w życie projektowanych zmian, to przypadek, zgodnie z którym rok podatkowy podatnika rozpoczyna się w drugiej połowie 2025 r. (tj. jeszcze przed wejściem w życie projektowanych zmian) i będzie trwał do końca 2026 r. W takiej sytuacji rok podatkowy podatnika trwający (np. 16 miesięcy) nie rozpocznie się w 2026 r. Tym samym, nie zostanie spełniona dyspozycja projektowanego art. 38aa pkt 1 lit. a. Wdrożenie modelowego rozwiązania przewidującego opodatkowanie określonej kategorii podatników w „pierwszym” pełnym roku podatkowym po wejściu w życie projektowanych zmian stawką 30% i w „drugim” pełnym roku podatkowym stawką 26% nakazuje przyjąć, że w przypadku podatnika, którego rok podatkowy nie rozpoczął się w 2026 r. będzie on opodatkowany 30% stawką w roku rozpoczynającym się w 2027 r. (projektowany art. 38aa pkt 1 lit. b).

Drugi wariant odnoszący się do podatników utworzonych przed wejściem w życie projektowanych przepisów przewiduje, że rok podatkowy tego podatnika rozpoczął się wprawdzie 2026 r. ale rok ten był krótszy niż 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych. W takim przypadku projektowany art. 38aa pkt 1 lit. b przewiduje, że podatnik będzie obowiązany zastosować 30% stawkę również w kolejnym roku (tj. rozpoczynającym się w 2027 r.). Wprowadzenie takiej regulacji jest konieczne w celu uniemożliwienia podatnikom uniknięcia lub ograniczenia skutku wprowadzenia projektowanych rozwiązań. Bez znaczenia pozostaje to w jaki sposób podatnik ukształtuje swoją sytuację w odniesieniu do okresu trwania roku podatkowego, gdyż będzie zobowiązany do stosowania 30% stawki do każdego kolejnego roku podatkowego (lat podatkowych), jeżeli dotychczasowy łączny okres opodatkowania stawką 30% nie wyniósł 12 kolejnych

miesiące kalendarzowych. Uwzględniając ten cel zasadne było określenie w przepisie przypadku, w którym zastosowanie 30% stawki może znaleźć zastosowanie również do roku podatkowego rozpoczętego w 2028 r. (projektowany art. 38aa pkt 1 lit. c). Dotyczy to jednak wyłącznie przypadku gdy ze względu na zdarzenia niezależne od podatnika lub w wyniku wyborów jakie dokonuje łączny okres opodatkowania 30% stawką (w latach 2026 i 2027) nie będzie wynosił 12 miesięcy kalendarzowych.

Wymaga podkreślenia, że w projektowanym art. 38aa jest mowa o „roku podatkowym”, jednak przepis ten znajdzie zastosowanie również w sytuacji, gdy w jedynym roku kalendarzowym (np. w 2027 r.) rozpocznie się więcej niż jeden rok podatkowy. W związku z tym odesłanie w przepisie do „roku podatkowego” należy, zgodnie z obowiązującymi zasadami wykładni, odczytywać jako odesłanie również do „lat podatkowych” – kiedy taki przypadek będzie miał miejsce w określonym stanie faktycznym).

Analogiczne reguły znajdą zastosowanie w odniesieniu do opodatkowania 26% stawką (projektowany art. 38aa pkt 2 lit. c). Co do zasady, podatnik, który był utworzony przed 2026 r., będzie podlegał opodatkowaniu 26% stawką w roku następującym (bezpośrednio) po roku podatkowym (latach podatkowych), za który ten podatnik był opodatkowany stawką wynoszącą 30%. W typowych okolicznościach będzie to rok 2027 r., jednak biorąc pod uwagę możliwość wydłużania roku podatkowego i odroczenia w związku z tym opodatkowania 30% stawką należało przyjąć w projektowanym przepisie, że będzie to pierwszy rok podatkowy bezpośrednio następujący po roku podatkowym, w którym podatnik podlegał opodatkowaniu 30% stawką przez pełne 12 miesięcy kalendarzowych. W przypadku natomiast gdy ten „pierwszy” rok, w którym podatnik podlegał opodatkowaniu 26% stawką trwał krócej niż 12 miesięcy będzie podlegał opodatkowaniu tą stawką w każdym kolejnym roku podatkowym następującym po tym „pierwszym” roku. Podatnik nie będzie obowiązany do stosowania stawki 26% do kolejnego roku dopiero wówczas gdy ustali, że w latach poprzednich łączny okres opodatkowania tą stawką wyniósł 12 miesięcy kalendarzowych,

Jak już zasygnalizowano wcześniej odrębne reguły zostały wprowadzone w odniesieniu do podatnika rozpoczynającego działalność w trakcie 2026 r. albo 2027 r. W przypadku podatnika, który rozpocznie działalność np. listopadzie 2026 r. nie przewiduje się obowiązku objęcia tego podatnika opodatkowaniem przez pełne 12 miesięcy kalendarzowe (niejako wstecz). Podatnik taki będzie opodatkowany przejściowo podwyższoną stawką wyłącznie w pierwszym roku podatkowym rozpoczętym w 2026 r. (w odniesieniu do 30% stawki) oraz w 2027 r. (w odniesieniu do 26% stawki).

Intencją ww. regulacji jest doprowadzenie do sytuacji, w której, jeżeli nie wszyscy, to zdecydowana większość podatników zastosuje w całym 2026 r. stawkę w wysokości 30% i w całym 2027 r. stawkę w wysokości 26%, bez konieczności stosowania dodatkowych reguł szczególnych zaproponowanych w tym przepisie.

Ponadto, ustawa (dodawany art. 38ab; art. 1 pkt 3 nowelizacji) przewiduje także regulacje określające szczegółowe zasady dostosowujące wysokość zaliczek do zmienianych stawek podatku w przypadku wpłacania przez ww. podmioty zaliczek miesięcznych na zasadach określonych w art. 25 ust. 6-6a ustawy o CIT, tj. w przypadku wpłacania tzw. „zaliczek uproszczonych”.

III. Zmiany w ponif z uwzględnieniem przepisów przejściowych

Ustawa wprowadza także zmiany (art. 2 nowelizacji) w ustawie o ponif polegające na obniżeniu stawki tego podatku w odniesieniu do podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4 tej ustawy.

Regulacje te wejdą w życie 1 stycznia 2027 r., kiedy to obowiązująca obecnie stawka ponif ulegnie obniżeniu o 10%. Docelowy poziom obniżenia zacznie obowiązywać od 2028 r. i będzie to obniżenie obecnie obowiązującej stawki o 20%.

W odniesieniu do tej grupy podatników (tj. banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe) oznacza to zmianę:

- w 2027 r. z podatku wynoszącego 0,0366% podstawy opodatkowania na podatek wynoszący 0,0329% podstawy opodatkowania;
- od 2028 r. z podatku wynoszącego 0,0366% podstawy opodatkowania na podatek wynoszący 0,0293% podstawy opodatkowania.

IV. Wejście w życie

Zgodnie z art. 3 projektowanej ustawy zmiany dotyczące ustawy o CIT (art. 1 projektowanej ustawy) wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r., a zmiany dotyczące ponif (art. 2 projektowanej ustawy) wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

V. Dodatkowe informacje

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Szatański Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, tel. (22) 694-42-61 e-mail: Sekretariat.DD@mf.gov.pl	Data sporządzenia 29 sierpnia 2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD288
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Agresja Rosji na Ukrainę oraz wywołana nią destabilizacja sytuacji politycznej na Wchodzie Europy skutkuje niespotykaną dotąd koniecznością pozyskiwania dodatkowych środków w celu finansowania zwiększenia modernizacji i rozbudowy polskiej armii.

Osiągnięcie powyższych celów oznacza konieczność zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania. Realizacja przyjętych założeń będzie skutkować możliwością dalszego podtrzymania podwyższonych wydatków na ww. cele.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o CIT”, oraz w ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 623), zwanej dalej „ustawą o ponif”.

W zakresie ustawy o CIT, proponowane zmiany polegają na podwyższeniu stawki CIT w odniesieniu do podatników będących:

- bankami krajowymi i bankami zagranicznymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.),
- instytucjami kredytowymi w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 Prawa bankowego oraz
- spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 379, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o SKOK”.

Planowane podwyższenie przewiduje, że w przypadku ww. podmiotów podatek, z uwzględnieniem zastrzeżeń przewidzianych ustawą o CIT (odnoszących się do specyficznych stanów faktycznych w zakresie długości roku podatkowego), wynosić będzie:

- w roku podatkowym rozpoczynającym się w 2026 r. – 30% podstawy opodatkowania;
- w roku podatkowym rozpoczynającym się w 2027 r. – 26% podstawy opodatkowania;
- w roku podatkowym rozpoczynającym się w 2028 r. i latach kolejnych – 23% podstawy opodatkowania.

W przypadku wpłacania przez ww. podmioty zaliczek miesięcznych na zasadach określonych w art. 25 ust. 6-6a ustawy o CIT (tzw. zaliczki uproszczone) zmiana zakłada, że będą one obowiązane do ich wpłaty w wysokości kwoty określonej zgodnie z tymi przepisami dostosowanej do różnicy w stawkach podatku między bieżącym rokiem podatkowym, a rokiem który był podstawą do ustalenia wysokości uproszczonych zaliczek miesięcznych.

W zakresie ustawy o ponif, przewiduje się, że w odniesieniu do podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4 ustawy o ponif, obniżeniu ulegnie obowiązująca obecnie stawka ponif – w 2027 r. o 10%, a od 2028 r. o 20%. W odniesieniu do tej grupy podatników (banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe) oznacza to zmianę:

- w 2027 r. z podatku wynoszącego 0,0366% podstawy opodatkowania na podatek wynoszący 0,0329% podstawy opodatkowania;

- od 2028 r. z podatku wynoszącego 0,0366% podstawy opodatkowania na podatek wynoszący 0,0293% podstawy opodatkowania.

Projekt przewiduje również inne zmiany o charakterze dostosowawczym związane z proponowaną zmianą.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Od 2023 roku, na tle wysokich deficytów fiskalnych i presji wynikających z uwarunkowań polityczno-ekonomicznych, reakcją wielu rządów europejskich było wprowadzenie nowych podatków od banków. Wyróżnić można cztery nurty: (1) wprowadzenie opodatkowania podmiotów z sektora bankowego po raz pierwszy, (2) reformę obowiązującego już wcześniej opodatkowania, (3) zastąpienie istniejącego wcześniej podatku nowym, bądź (4) dodanie kolejnego podatku skierowanego na sektor bankowy.

Podatki wprowadzone w UE odznaczają się znaczną różnorodnością w ich konstrukcji pod względem podstawy opodatkowania, stawek, okresu obowiązywania i ciężaru fiskalnego. Każdorazowo jednak są one dodatkową daniną ukierunkowaną m.in. na banki, które korzystały lub jeszcze korzystają na podwyższonych stopach procentowych - skutku prowadzonej przez banki centralnej restrykcyjnej polityki monetarnej.

W zakresie CIT rozwiązanie analogiczne do proponowanego zostało wprowadzone m.in. na **Słowacji**, gdzie stawka dodatkowego CIT dla banków wyniosła 30% w 2024 r. i jest zmniejszana corocznie o 5 punktów procentowych, do osiągnięcia 15% w 2027 r. Podkreślenia wymaga, że jest to podatek płacony ponad standardowy CIT w wysokości 15%.

Belgia podniosła podatek od niektórych zobowiązań bankowych do poziomu 0,17%, z wcześniejszych 0,13% (chodzi o „zobowiązania wobec klientów” – głównie depozyty, stanowiące około 2/3 całkowitych zobowiązań banków belgijskich). W przyszłości Belgia zamierza utrzymywać ustalony cel budżetowy – corocznie dostosowując stawki podatku w zależności od zmian poziomu zobowiązań bankowych, by utrzymać stały poziom dochodów.

Niderlandy podniosły podatek bankowy do 0,06% od zobowiązań krótkoterminowych (poniżej 1 roku) oraz do 0,03% od zobowiązań długoterminowych (powyżej 1 roku), z wcześniejszych odpowiednio 0,04% i 0,02%. Zobowiązania w formie depozytów oraz kapitału własnego są wyłączone z opodatkowania.

W obu przypadkach wprowadzone zmiany mają charakter stały.

Czechy wprowadziły na okres trzech lat (2023–2025) podatek ze stawką 60% od „nadmiarowych” zysków banków dla banków z bieżącym dochodem odsetkowym netto w wysokości co najmniej 50 mln CZK lub dochodem odsetkowym netto w wysokości co najmniej 6 mld CZK osiągniętym w 2021 r. Nadmiarowe zyski są definiowane jako te przekraczające w danym roku 120% średniego poziomu z lat 2018–2021.

Węgry wprowadziły w 2022 roku podatek w wysokości 10% od przychodu netto banków (marży odsetkowej i przychodów z opłat), który obniżono do 8% w pierwszej połowie 2023 r. Następnie, od drugiej połowy 2023 r. oraz w 2024 r., podatek przyjął formę progresywną względem przychodów banków, z maksymalną stawką krańcową na poziomie 30%. W 2024 roku Węgry umożliwiają bankom odliczenie od podatku nadzwyczajnego 10% wzrostu portfela obligacji skarbowych, do maksymalnie 50% całkowitego zobowiązania podatkowego danego banku.

Rumunia wprowadziła 2% podatek od przychodu netto banków (określanego jako „obróć”) na lata 2024 i 2025, który spadnie do 1% w 2026 r. i na tym poziomie ma zostać utrwalony na stałe.

Hiszpania wprowadziła dodatkową stawkę podatkową w wysokości 4,8 punktu procentowego od wyniku odsetkowego netto i prowizji netto banku na lata 2023–2027, który w 2024 r. został przedłużony w zmienionej formie od 2025 r. do 2027 r. ze stawką od 1% do 7% w zależności od wolumenu dochodu z kredytów. Podatek ten nakładany jest ponad CIT bankowy, który już jest o 5 punktów procentowych wyższy niż ogólny CIT.

Źródło: Morgan Maneely, and Lev Ratnovski. "Bank Profits and Bank Taxes in the EU", IMF Working Papers 2024, 143 (2024), accessed August 14, 2025, <https://doi.org/10.5089/9798400281198.001>, ze zmianami zgodnie z:

1) <https://www.forvismazars.com/cz/en/insights/newsletters/tax-newsletters/tax-newsletter-archive/windfall-tax#:~:text=The%20windfall%20tax%20rate%20is,of%20applying%20the%20imputation%20method.>

2) <https://www.vitallaw.com/news/spain-to-extend-bank-windfall-tax/gdn01168558?refURL=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F#>.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Banki krajowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego	518	KNF	Zwiększenie obciążenia z tytułu CIT i zmniejszenie obciążenia z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych
Banki zagraniczne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 Prawa bankowego oraz instytucje kredytowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 Prawa bankowego / oddziały tych podmiotów	33	KNF	Zwiększenie obciążenia z tytułu CIT i zmniejszenie obciążenia z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu art. 2 ustawy o SKOK	18	Dane ogólnodostępne	Zwiększenie obciążenia z tytułu CIT i zmniejszenie obciążenia z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie, tzw. pre-konsultacje publiczne.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz.677) oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), projekt ustawy podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przekazany następującym organizacjom:

1. Związek Banków Polskich
2. Polski Instytut Ekonomiczny
3. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa
4. Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami
5. Izba Domów Maklerskich
6. Business Centre Club
7. Konfederacja „Lewiatan”
8. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
9. Krajowa Rada Doradców Podatkowych
10. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
11. Krajowa Izba Gospodarcza
12. Polska Rada Biznesu
13. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
14. Polska Fundacja Rozwoju
15. Międzynarodowe Stowarzyszenie Podatkowe IFA
16. Polska Izba Ubezpieczeń
17. Rada Dialogu Społecznego

W celu zaopiniowania projekt otrzymują:

1. Komisja Nadzoru Finansowego
2. Narodowy Bank Polski

Zakłada się, że konsultacje projektu ustawy będą trwały 2 tygodnie i rozpoczną się w III kwartale 2025 r. Podsumowanie wyników konsultacji zostanie przedstawione po ich zakończeniu w Raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

[illegible]

Źródła finansowania	Projektowane rozwiązania wpłyną na wzrost dochodów budżetu państwa. Proponowane rozwiązania pozostaną neutralne dla jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie bowiem z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.) podstawą do ustalania dochodów tych jednostek – począwszy od 1 stycznia 2025 r. – stanowią dochody podatników prowadzących działalność na terenie danej jednostki. Zmiany wprowadzane projektowaną ustawą (podwyższenie stawek CIT) nie mają wpływu na wysokość dochodów podatników. Projektowane rozwiązania pozostaną bez wpływu na wydatki sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zaproponowane w projekcie rozwiązanie w zakresie podwyższenia stawek CIT wpłynie na wzrost dochodów podatkowych w 2026 r. poprzez dodatkowy wpływ z tytułu CIT w wysokości około 6,6 mld zł. Podstawę do określenia skutków finansowych stanowiły dane publikowane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny w materiale <i>Sytuacja Finansowa w sektorze bankowym wg stanu na 31 grudnia 2024 r. dotyczące rachunku zysków i strat</i> (wg stanu na 12.2024 wynik przed opodatkowaniem wynosił 53 mld zł, a po opodatkowaniu 40,6 mld zł) https://bfg.pl/o-nas/publikacje/sytuacja-w-sektorze-bankowym/. Dane zostały skonfrontowane z danymi podatkowymi dotyczącymi największych podmiotów sektora bankowego. I tak podatek należny CIT tych podmiotów za 2024 r. wyniósł około 11 mld zł (za 2023 r. – 11,3 mld zł). Wpływy od tych podmiotów w 2024 r. wyniosły 13,6 mld zł. Dokonując oszacowania przyjęto też założenie, że skutki projektowanych zmian będą dotyczyć już wpłat realizowanych w 2026 r. Skutki finansowe dla poszczególnych lat zostały oszacowane w odniesieniu do stanu prawnego z roku bazowego (2025). Podstawą do szacowania skutków w podatku od niektórych instytucji finansowych były dane dotyczące planowanych wpływów z tytułu tego podatku płaconego przez banki. Szacując skutki budżetowe uwzględniono wskaźniki makroekonomiczne określone w <i>Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą szacowania skutków finansowych projektowanych ustaw</i> (Aktualizacja – lipiec 2025 r.).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	-6 600	-4 700	-1 800	-1 400	-1 600	-23 400
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	duże przedsiębiorstwa	Proponowane zmiany dotyczą wszystkich podmiotów z danego sektora.						

W ujęciu niepieniężnym	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wejście w życie nowelizacji nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie przewiduje się bezpośredniego wpływu planowanych rozwiązań na sytuację ekonomiczną rodzin i obywateli, w tym osób starszych i niepełnosprawnych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń, zostały omówione w pkt 6.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: zwiększenie obowiązków informacyjnych
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Proponowane regulacje nie mają bezpośredniego wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Planowane zmiany nie mają wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy ustawy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu w długim horyzoncie czasowym. Wpływy podatkowe, w tym z tytułu CIT i podatku od niektórych instytucji finansowych, podlegają bieżącej analizie.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak załączników		